

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum aliqua religio institui possit ad prædicandum, & huiusmodi opera
exercenda? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

*l. 1. c. 27.
post med.
20. 1.*

resistere. Vnde Ambrosius dicit in lib. de Officijs 4. Fortitudo quæ vel per bella tuetur à Barbaris patriam, vel domi defendit infirmos, vel à latronibus socios, plena est iustitia: sicut etiam ibidem Dominus dicit, Quæ tua sunt ne repetas: & tamen si aliquis non repeteret ea quæ sunt aliorum, si ad eum pertineat, peccaret. Homo enim laudabiliter donat sua, non autem aliena. Et multo minus ea, quæ sunt Dei, non sunt negligenda, quia ut Chrysostomus dicit super Mattheum, Iniurias Dei dissimulare, nimis est impium.

*ho. 5. in
Matt. in-
ter med.*

*¶ in in
imperfe-
cto oper.
20. 2.*

*Inducta
a. 2. arg.
2.*

*¶ in Dec.
d. 88. c. 1
decreuit.*

Ad secundum dicendum, quod exercere advocacionis officium propter aliquid mundanum, repugnat omni religioni. Non autem si hoc aliquis exerceret secundum dispositionem sui prelati pro monasterio suo, ut in eadem Decretali subditur. Neque enim pro defensione pauperum, aut viduarum. Vnde in Decretis distinct. 88. dicitur, Decreuit sancta Synodus nullum deinceps clericum, aut possessiones conducere, aut negotijs secularibus se immiscere, nisi propter curam aut pupillorum, &c. Et similiter militare propter aliquid mundanum, est omni religioni contrarium, non autem militare propter obsequium Dei.

Ad tertium dicendum, quod militia secularis interdicitur poenitentibus, sed militia quæ est propter diuinum obsequium, imponitur alicui in poenitentiam, sicut patet de his quibus iniungitur, ut militent in subsidium terræ sanctæ.

Ad quartum dicendum, quod religio non sic instituitur ad militandum, quod religiosi propria auctoritate liceat bella gerere, sed solum auctoritate principum, vel Ecclesiæ.

ARTIC. IV.

903 *Vtrum aliqua religio possit institui ad prædicandum, vel confessiones audiendum?*

Op. 10. c.

4.

7. q. 1. c.

Hoc ne-

quaquã.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod nulla religio possit institui ad prædicandum, vel confessiones audiendum. Dicitur enim 7. questione prima, Monachorum vita subiectionis habet verbum & disci-

discipulatus, non docendi, vel prædicandi, vel pascendi alios. Et eadem ratio esse videtur de alijs religionibus. Sed prædicare & confessiones audire, est pascere vel docere alios. Non ergo ad hoc aliqua religio potest institui.

¶ 2 Præterea, Id ad quod religio instituitur, videtur esse maximè proprium religioni, vt supra dictū est. Sed prædici actus non sunt proprij religiosorum, sed potius prælatorum. Non ergo ad huiusmodi actus potest aliqua religio institui.

*ar. 2. Co
3 præc.*

¶ 3 Præterea, Inconueniens videtur quòd auctoritas prædicandi & confessiones audiendi infinitis hominibus committatur. Sed non est certus numerus eorum qui in religione aliqua recipiuntur. Ergo inconueniens est quòd aliqua religio instituat ad actus prædicos.

¶ 4 Præterea, Prædicatoribus debetur victus à fidelibus Christi, vt patet 1. ad Corinth. 9. Si ergo committitur prædicationis officium alicui religioni ad hoc institutæ, sequetur quòd fideles Christi teneantur ad exhibendum sumptus infinitis personis: quod cedit in magnum eorum grauamen. Non ergo debet aliqua religio institui ad huiusmodi actus exercendos.

¶ 5 Præterea, institutio Ecclesiæ debet sequi institutionem Christi. Sed Christus primo misit ad prædicandum duodecim Apostolos, vt habetur Luc. 9. Et postea misit septuaginta duos discipulos, vt habetur Luc. 10. Et sicut glos. † ibidem dicit, Apostolorum formam tenent Episcopi, septuaginta duorum discipulorum minores presbyteri, scilicet curati. Ergo præter episcopos & presbyteros parochiales non debet aliqua religio institui ad prædicandum vel ad confessiones audiendum.

*est gl. or.
super pri.
c. 10. in.
ex Bedæ
ibi. 1. 2.*

S E D contra est, quod in collationibus patrū Abbas Nestorius † de diuersitate religionum loquens ait, Quidam eligentes ægotantium curā, alij intercessionem, quæ pro miseris atque oppressis impenditur, exequentes, aut doctrinæ insistentes, aut elemosynas pauperibus

*in colla.
14. c. 4. in
su.*

peribus largientes, inter magnos atque summos viros pro affectu suo ac pietate viguerunt. Ergo sicut ad ægrotantium curam aliqua religio potest institui, ita etiam ad edocendum populum per prædicationem, & alia huiusmodi opera.

*ar. 2. hu
ius q.*

RESPONDEO dicendum, quòd sicut dictum est, convenienter religio institui potest ad opera vite activa, secundum quod ordinantur ad utilitatem proximorum, & ad obsequium Dei, & conservationem divini cultus. Magis autem procuratur utilitas proximorum per ea quæ pertinent ad spirituales animarum salutem, quam per ea quæ pertinent ad subveniendū corporali necessitati, quanto spiritualia corporalibus sunt potiora. Unde supra dictum est, quod elemosinæ spirituales sunt corporalibus potiores. Hoc etiam pertinet magis ad obsequium Dei, cui nullum sacrificiū est magis acceptum quam zelus animarum, ut Gregorius dicit super Ezechiel Maius etiam est spiritualibus armis contra errores hæreticorum & tentationes demonum, fideles defendere, quam corporalibus armis populum fidelem tueri. Et ideo convenientissimum est ad prædicandum, & ad alia huiusmodi quæ pertinent ad salutem animarum, aliquam religionem institui.

q. 32. a. 3

*ho. 12. in
Exec. ali
quantu
bu au. fi.*

Ad primum ergo dicendum, quòd ille qui operatur ex virtute alterius, agit per modum instrumenti. Minister autem est sicut instrumentum animarum, ut Philoſophus dicit in 1. Polit. * Unde quòd aliquis auctoritate prælatorum prædicet, vel alia huiusmodi faciat, non supergreditur discipularis vel subiectionis gradum, qui competit religiosi.

*1. Pol. e. 3
ante me.
et 8. Eth.
c. 11. non
procul a
fin.*

Ad secundum dicendum, quòd sicut religiones aliqua instituuntur ad militandum, non quidem ut militent auctoritate propria, sed auctoritate principum, vel Ecclesie quibus ex officio competit, sicut dictum est: ita etiam religiones instituuntur ad prædicandum & confessiones audiendum, non quidem auctoritate propria, sed auctoritate prælatorum superiorum & inferiorum, ad quos ex officio pertinet. Et ita subferre prælatos

*art. præc.
ad 4.*

in

in tali ministerio, est huiusmodi religionis proprium.
Ad tertium dicendum, quod à prælatis non conceditur talibus religiosis vt quilibet indifferenter possit prædicare vel confessiones audire, sed secundum moderationem eorum qui huiusmodi religionibus præficiuntur, vel secundum taxationem ipsorum prælatorum.

Ad quartum dicendum, quod plebs fidelis non tenetur ex debito iuris ad sumptus ministrandos, nisi ordinarijs prælatis, qui propter hoc decimas & oblationes fidelium recipiunt, & alios ecclesiasticos redditus. Sed si aliqui in huiusmodi actibus gratis velint fidelibus ministrare, non potestatiue ab eis sumptus exigentes, non propter hoc grauantur fideles: quia etiam ipsi possunt liberaliter recompensare temporalem subventionem, ad quam etsi non teneantur ex debito iuris, tenentur tamen ex debito charitatis. Non autem ita quod eis sit tribulatio, alijs autem remissio, vt dicitur 2. ad Cor. 8. Si tamen non inuenirentur qui gratis se huiusmodi obsequijs manciparent, tenerentur ordinarij prælati si ipsi non sufficerent, alios ad hoc idoneos quæere quibus sumptus ipsi ministrarent.

Ad quintum dicendum - quod formam septuaginta duorum discipulorum non solum tenent presbyteri curati, sed quicumque alij minoris ordinis, qui episcopis in eorum officio subseruiunt. Non enim legitur quod septuagintaduobus discipulis dominus aliquas determinatas parochias assignaret, sed quod mittebat eos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem, & locum quod erat ipse venturus. Oportunum autem fuit, vt præter ordinarios prælatos alij assumerentur ad huiusmodi officia, propter multitudinem fidelis populi, & difficultatem inueniendi sufficientes personas distribuendas singulis plebibus: sicut etiam & religiones ad militandum necesse fuit institui propter defectum secularium principum ad resistendum infidelibus in aliquibus terris,